

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Communities and Synagogues

בס"ד

איחוד בתי הכנסת
והקהילות בישראל
Union of Synagogues and
Communities in Israel

"וְהָיָה מִיָּדֵי זֶרַע בְּזֶדְדָּו, וּמִיָּדֵי שְׂבַת בְּשִׁבְתוֹ"

*And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another*
(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

מבוסס על לוח דינים ומנהגים בהוצאת "היכל שלמה" בעריכת פרופ' יהודה איזנברג

מנחם אב תש"פ

22 ביולי - 19 באוגוסט 2020

המולד: יום שני (20.7.2020) שעה 13:10 ועוד 15 חלקים.

זמן קידוש לבנה: מליל שישי, ג' מנחם אב (23.7.2020), עד ליל שלישי, י"ד באב בחודש (3.8.2020) כל הלילה
זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: מליל שלישי ז' בחודש (27.7.2020).

ראש חודש מנחם אב, יום ד', א' מנחם אב (22.7.2020). תפילת ראש חודש. משנכנס אב ממעטים בשמחה ובמשא ומתן, בבניין ובנטיעה של שמחה. אין לקנות בגדים חדשים, גם אם אין מברכים עליהם "שהחיינו". אסור לרחוץ כל הגוף רחיצה של תענוג, כגון שחייה בבריכה או בים, אולם רחיצה של ניקיון מותרת בצונן. עד אחרי ט' באב אסור לכבס וללבוש בגדים מכובסים או מגוהצים שלא לבשו אותם לפני כן. בשבת לובשים בגדי שבת, כמנהג הגר"א. בשר ויין מותרים רק בשבת או בסעודת מצווה. הספרדים מחמירים בכל זה רק בשבוע שחל בו ט' באב.

יום ו', ג' מנחם אב (24.7.2020). ערב שבת 'חזון'. רוחצים וטובלים לכבוד שבת כבכל יום שישי.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, ג' באב (24.7.2020)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:06	מדריד	16:57	מלבורן	19:59	ניו יורק	20:20	ירושלים	19:05	ירושלים
21:14	מרבניה	17:13	יוהנסבורג	19:31	לוס אנג'לס	20:23	תל אביב	19:22	תל אביב
20:21	טורונטו	17:38	בואנוס איירס	21:10	פריס	20:21	באר שבע	19:22	באר שבע
20:07	ורשה	20:23	מוסקבה	20:31	לונדון	20:24	חיפה	19:17	חיפה
		20:06	רומא	21:13	אמסטרדם	20:16	אילת	19:07	אילת

שבת פרשת דברים, "שבת חזון", ד' מנחם אב (25.7.2020)

קוראים הפסוק "איכה אשא לבדי" בניגון איכה. ללוי מתחילים פסוק שלפניו "יוסף" וגו'. מפטרים בישעיה א: "חזון ישעיה", עד (כז) "ושביה בצדקה" בניגון של איכה, חוץ מפסוקי דנחמתא. מותר להזכיר נשמות (פמ"ג) ואומרים אב הרחמים.
במנחה קוראים לשלושה בפרשת **ואתחנן**. אבות פרק ג'.

במוצאי שבת קודש מבדילים על היין. אם יש תינוק שיכול לשתות מלוא לוגמיו, והוא יודע לברך ואינו יודע להתאבל - נותנים לו לשתות. אם אין - שותה המבדיל.

ערב תשעה באב, יום ד', ח' מנחם אב (29.7.2020). במנחה אין אומרים תחנון. בסעודה המפסקת אין אוכלים שני תבשילים, ולא ישבו לאכול שלשה אנשים ביחד. יושבים על הארץ בלא חליצת הנעלים, ומפסיקים לאכול מבעוד יום. אחר חצות היום אסור ללמוד, מלבד נושאי אבלות, עיני החורבן וכיו"ב.

תשעה באב, יום ה', ט' מנחם אב (30.7.2020). "צום החמישי". חמשה עינויים כביום כפור. תחילת התענית בשעה 19:40. קודם ערבית מסירים הפרוכת מארון הקודש, ומתפללים בקול נמוך. שמונה עשרה, קדיש תתקבל. מדליקים נרות רק כפי הדרוש לקריאה. יושבים על הארץ וקוראים איכה בקול נמוך ובניגון המקובל. (לדעת הגר"א אם יש מגילה כשרה מברכים על מקרא מגילה). קינות, "ואתה קדוש", קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום. נפטרים לביתם ואין אומרים שלום איש לרעהו. אָבֵל תוֹךְ שִׁבְעָה הוֹלֵךְ לְבֵית הַכִּנּוֹס לְשִׁמוֹעַ "איכה" ולומר "קינות" בלילה וביום, ויכול לעלות לתורה ולמפטיר.

שחרית. נוטל ידיו עד קשרי אצבעותיו (וכן אחרי עשיית צרכיו), ואחר שנגב ידיו ויש בהן רק לחלוחית, מעביר על עיניו. (עיניו מלוכלכות - מותר לרחוץ). רבים נוהגים שלא לברך ברכת "שעשה לי כל צרכי" (לדעת הגר"א מברך בלילה, כשנועל נעליו). אין מניחים טלית ותפילין, וטלית קטן לובש בלי ברכה. לדעת הגר"א יברך. (ראוי לישון בטלית קטן ולצאת מן הספק). בתפילה אין אומרים "פטום הקטורת" ופרשת הקרבנות, אבל אומרים "מזמור לתודה". בשמונה עשרה שחרית אין אומרים "נחם", והש"ץ אומר "עננו" בין "גואל ישראל" ל"רפאנו". אין כהנים עולים לדוכן, ואין אומרים "ברכנו", "אבינו מלכנו" ותחנון. אחר חזרת הש"ץ חצי קדיש, וקוראים בתורה לשלושה בפרשת **ואתחנן**: "כי תוליד בנים", והשלישי מפטיר. חצי קדיש, מפטרים בניגון איכה: "אסוף אסיפם" (ירמיה ח) עד "נאם ה'". בברכת הפטרה מסיים: "מגן דוד", "הללו". מחזירים ספר התורה לארון הקודש, ואומרים קינות. **אחרי הקינות:** "אשרי" "ובא לציון". אין אומרים למנצח, ומדליגים על הפסוק "ואני זאת בריתי". קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום. אין אומרים שיר של יום. נוהגים לקרוא שנית מגילת איכה בלי ברכה.

אם יש ברית מילה, מלים אחר הקינות. המוהל והסנדק, האב והאם לובשים בגדים מגוהצים עד אחרי המילה. נותנים הכוס לקטן לשתות, ואסור לאכול עד הלילה. הולכים כנזופים, ואין שואלים בשלום חבר. עם הארץ השואל - משיבים לו בשפה רפה. אין לומדים תורה, משום שנאמר "פקודי ה' משמחי לב", חוץ מדברים השייכים לאבלות היום. עד חצי היום אין עושים מלאכה, ואין יושבים על הספסל. חליצת הנעלים היא מחמשת העינויים, ונוהגת כל היום כולו.

מנחה. מתעטפים בטלית ומניחים תפילין ומברכים עליהם, ואומרים 4 פרשיות, שיר של יום ודברים שהחסירו בשחרית. (לדעת "משנה ברורה" אין לקרוא 4 פרשיות, שהוא כקורא בתורה, ותלמוד תורה אסור כל היום). אשרי, חצי קדיש. מוציאים ס"ת, וקוראים לשלושה בפרשת "ויחל", והפטרות "דרשו ה'" כבתענית ציבור. חצי קדיש לפני תפילה בלחש. בשמונה עשרה אומר "נחם" בבונה ירושלים, וחותר "בונה ירושלים", ו"עננו" בשומע תפילה. הש"ץ אומר "עננו" בין ברכת "גואל" ל"רפאנו" בברכה מיוחדת, ו"נחם" בבונה ירושלים. שכן לומר "נחם" במקומו, אומרו בלא חתימה ב"שומע תפילה" אחר "עננו", או קודם "ותחזינה", "ועל כולם" או "אלהי נצור". סיים התפילה ולא אמר "נחם" - אינו חוזר. ברכת כהנים (כשמתפללים אחר פלג המנחה). אין אומרים "אבינו מלכנו". אחר חצות מותר לשבת על כיסא.

ערבית. יש מקדשים הלבנה, ואוכלים 20 דקות אחרי השקיעה (20:08). בערב עדיין אסור לאכול בשר ולשתות יין ולכבס מפני אבלות היום, ויש מחמירים עד חצות היום למחרת. ביום שישי מותר להסתפר, לכבס ולהתרחץ מהבוקר, מפני כבוד שבת.

זמני הדלקת נרות ביום שישי י' באב (31.7.2020)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:00	מדריד	17:03	מלבורן	19:52	ניו יורק	20:15	ירושלים	19:01	ירושלים
21:08	מרבייה	17:17	יוהנסבורג	19:25	לוס אנג'לס	20:17	תל אביב	19:17	תל אביב
20:13	טורונטו	17:43	בואנוס איירס	21:01	פריס	20:15	באר שבע	19:17	באר שבע
19:56	ורשה	20:10	מוסקבה	20:20	לונדון	20:18	חיפה	19:11	חיפה
		19:59	רומא	21:02	אמסטרדם	20:10	אילת	19:03	אילת

שבת פרשת ואתחנן, י"א מנחם אב (1.8.2020) "שבת נחמו"

שבת ראשונה של "שבע דנחמתא". קוראים את "עשרת הדברות" בטעם התחנות, מפטירים בישיעה מ"נחמו נחמו עמי", עד (כו) "לא נעדר". **במנחה** קוראים לשלושה בפרשת עקב. אבות פרק ד'.

יום ד', ט"ו מנחם אב, חמשה עשר באב (5.8.2020). אין אומרים תחנון וגם לא במנחה שלפניו. אומרים למנצח. אין מתענים בו, אפילו חתן ביום חופתו. נוהגים בו קצת שמחה, כדברי חז"ל בסוף מסכת תענית: "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב". בימי הבית השני היה ט"ו באב יום טוב: בנות ישראל יוצאות לחול בכרמים ואומרות "בחור שא עיניך" (תענית כו, ב). "עוד ישמע בערי יהודה ובחצות ירושלים קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה".

זמני הדלקת נרות ביום שישי י"ז באב (7.8.2020)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:52	מדריד	17:08	מלבורן	19:44	ניו יורק	20:08	ירושלים	18:55	ירושלים
21:01	מרבייה	17:20	יוהנסבורג	19:19	לוס אנג'לס	20:10	תל אביב	19:11	תל אביב
20:04	טורונטו	17:48	בואנוס איירס	20:50	פריס	20:08	באר שבע	19:11	באר שבע
19:44	ורשה	19:55	מוסקבה	20:08	לונדון	20:11	חיפה	19:05	חיפה
		19:50	רומא	20:50	אמסטרדם	20:04	אילת	18:57	אילת

שבת פרשת עקב, י"ח באב (8.8.2020)

מפטירים בישיעה מט"ד: "ותאמר ציון" עד (נא, ג) "תודה וקול זמרה". **במנחה** קוראים לשלושה בפרשת ראה. אבות פרק ה'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ד באב (14.8.2020)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:43	מדריד	17:14	מלבורן	19:34	ניו יורק	20:00	ירושלים	18:48	ירושלים
20:53	מרבייה	17:23	יוהנסבורג	19:11	לוס אנג'לס	20:03	תל אביב	19:15	תל אביב
19:54	טורונטו	17:53	בואנוס איירס	20:38	פריס	20:01	באר שבע	19:05	באר שבע
19:30	ורשה	19:40	מוסקבה	19:55	לונדון	20:03	חיפה	18:58	חיפה
		19:41	רומא	20:36	אמסטרדם	19:57	אילת	18:51	אילת

שבת פרשת ראה, כ"ה באב (15.8.2020) – שבת מברכין

מפטירים בישיעה נד, יא: "עניה סוערה" עד (נה, ה): "כי פארך". מברכים חודש אלול שיחול ביום ה' וביום ו'. אין אומרים אב הרחמים.

מולד חודש אלול: ליל רביעי (18.8.2020) בשעה 1:54 ועוד 16 חלקים

במנחה קוראים לשלושה בפרשת שופטים. אבות פרק ו'.

יום ד', כ"ט מנחם אב (19.8.2020). ערב ראש חודש. במנחה - יום כפור קטן, ואין אומרים תחנון. **א' ראש חודש אלול, יום ה', ל' מנחם אב (20.8.2020).** נוהגים ככל ראש חודש.

הארה חודשית ירושלמית לחודש אב: אופטימיות ללא תקנה

בהארה לחודש תמוז העלינו שמציאות בה עם ישראל נמצא בשפל היא מציאות טראומטית מאין כמותה. אם נכונים הדברים כאשר מדובר בהבקעת העיר ירושלים, הרי שקל וחומר הוא כאשר מדובר בחורבן המקדש. אולם למרות הכול הירושלמי מחדך אותנו שאין ייאוש בעולם כלל. גם כאשר נמצאים במציאות הקשה ביותר צריך להאמין שאנחנו מתחילים תהליך של התקדמות שבסופו של דבר יצמיח דבר משובח יותר מן הקודם. ישנם מאמרים רבים בירושלמי המעלים על נס את האופטימיות הגדולה הזאת וחלקם הגדול גם קשור לבית המקדש. המאמר המדגיש ביותר את היסוד הזה מופיע בירושלמי ברכות ב, ד והוא שביום שנחרב הבית נולד המשיח.

בברכת חודש טוב ומבורך

דוד בן-נאה
יו"ר

